

گسترش روابط تهران و مسکو با وجود تحریم های آمریکا

روابط ایران و روسیه به شکل بی سابقه ای در حوزه های مختلف سیاسی، گردشگری، اقتصادی، فرهنگی، امنیتی و نظامی در چهار سال اخیر رشد کرده است و افزایش رفت و آمد مقامات و مسئولان دو کشور با وجود تحریم های یک جانبه آمریکا، پیام روشنی دارد که گویای گسترش روزافزون روابط است.

به گزارش آران نیوز، آمارها در حوزه های مختلف گواهی بر این مدعاست که روابط روسیه و ایران هر روز بیشتر از دیروز رشد کرده است و دو کشور شریک راهبردی یکدیگر در سازمان های بین المللی محسوب می شوند و روسیه همواره از مواضع ایران در برابر دیگر قدرت های جهانی دفاع کرده است. تنها در چهار سال گذشته رئیس جمهوری روسیه چندین بار به تهران سفر و با مقام معظم رهبری و رئیس جمهوری اسلامی ایران دیدار و گفت و گو کرد حال آنکه تا پیش از دولت روحانی، روابط در چنین سطحی میان دو کشور ایران و روسیه یا ایران و اتحاد جماهیر شوروی وجود نداشت. گفتمان روسیه و ایران در خاورمیانه امروز به عملگرایی تبدیل شده است و اگر این همکاری ها نبود امروز گروه تروریستی داعش همچنان در حال جولان دادن در منطقه بود. پیش از تشریح روابط روسیه و ایران در حوزه های مختلف در چند سال اخیر لازم است به این موضوع اشاره شود که روسیه نوین که پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و بر سر کار آمدن 'ولادیمیر پوتین' در سال دو هزار میلادی هویت یافت، سیاست «اول روسیه» را در دکترین سیاست خارجی خود قرار داده است. براساس این سیاست روس ها اول منافع ملی خود را در نظر می گیرند و در راستای تامین آن با دیگران ارتباط برقرار می کنند. این سیاست در عمل نتیجه بخش بوده است و پس از نزدیک به دو دهه توانسته اقتصاد ویران روسیه را نه تنها از بحران خارج کند بلکه بار دیگر این کشور را به یکی از مدعیان و تاثیرگذارترین بازیگران در سطح جهان تبدیل کند. روسیه امروز ژست یک ابرقدرت منطقی و با سیاست مستقل را به خود گرفته است و تلاش می کند به عنوان یک قدرت برتر در خاورمیانه بین دیگر بازیگران منطقه ای ریش سفیدی کند و با حفظ منافع ملی خود دیگر بازیگران منطقه را به سازش با یکدیگر دعوت کند. از همین منظر است که خبرنگاران با اظهارات 'سرگئی لاوروف' وزیر امورخارجه روسیه در نیویورک مواجه می شوند که می گوید حاضر است برای رفع اختلاف ها میان ایران و رژیم صهیونیستی یا پیش بگذارد یا از طرح صلح در خاورمیانه میان ایران و عربستان حمایت می کند. بزرگترین کشور جهان امروز عضو گروه چهار میانجی گران خاورمیانه است و همزمان با اینکه روابط خود با تهران، رژیم صهیونیستی، ترکیه، قطر و عربستان را پیش می برد به دنبال راهی برای حل بحران افغانستان با حضور کشورهای منطقه ای از جمله ایران، پاکستان، هند، چین و سایر کشورهای آسیای مرکزی است. این کشور در قفقاز جنوبی نیز همین رویکرد را دنبال می کند و تلاش دارد علاوه بر کاستن از تنش ها با گرجستان و اوکراین، ابتکار عمل برای کاستن از اختلاف ها میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان را در دست بگیرد.

**** همراهی روسیه با ایران در مجامع بین المللی**

روسیه در بعد بین المللی همواره حامی حفظ برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) با ایران بوده است و از آن به شدت دفاع کرده است و مقامات سیاسی و دیپلماتیک این کشور همواره آمریکا را متهم به زورگویی در قبال ایران کرده اند. 'واسیلی نینزیا' نماینده دائمی روسیه در سازمان ملل به تازگی در نشست شورای امنیت سازمان ملل متحد اعلام کرد که کشورش مخالف ارتباط دادن برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) با مسائل دیگر است. وی افزود: با ارزیابی و گزارش دبیر کل سازمان ملل موافقیم که می گوید تصمیم آمریکا برای خروج از برجام و احیای تحریم های یک جانبه علیه ایران چالش جدی است و به دستیابی به اهداف تعیین شده و مفاد قطعنامه 2231 شورای امنیت کمک نمی کند. نماینده دائمی روسیه در سازمان ملل ادامه داد: روسیه به درخواست 'آنتونیو گوترش' دبیر کل سازمان ملل برای حفظ برجام که دارای اهمیت بنیادین در امنیت منطقه ای و بین المللی است، احترام می گذارد و از آن پیروی می کند.

وی افزود: با این دیدگاه که در این توافق وجود ندارد نباید بهانه ای برای فروپاشی آن شود، موافقیم. نینزیا یادآوری کرد که روسیه بارها در مورد تلاش ها برای حمله به برجام هشدار داده و امیدوار است که مسائل امنیت و ثبات جهانی دیگر گروگان فرایندهای سیاسی داخلی کشورها نشود.

وی ادامه داد: با وضعیت ضد و نقیضی مواجه هستیم که یکی از اعضای شورای امنیت سازمان ملل نه فقط آشکارا از اجرای قطعنامه 2231 خودداری می کند بلکه سعی دارد که سایر کشورهای عضو را به دلیل اجرای تصمیمات شورای امنیت و کمیسیون مشترک برجام مجازات کند. 'دمیتری پسکوف' سخنگوی رئیس جمهوری روسیه نیز هم راستا با ولادیمیر پوتین رئیس جمهوری روسیه از برجام حمایت کرده است. وی چندی پیش به طرف های برنامه جامع اقدام مشترک موسوم به برجام هشدار داد که دست به اقداماتی نزنند که ایران را تحریک به خروج از برجام کند. به گفته وی، طرح جایگزینی برای برجام وجود ندارد و روسیه نیز به مانند همه کشورها خواهان حفظ این توافق است. سخنگوی رئیس جمهوری روسیه گفت: ما از همه دعوت می کنیم که گام هایی برندارند که ایران را به خروج از این توافق تحریک کند. وی هشدار داد: ما معتقدیم که چنین اقدامی (خروج ایران از برجام) پیامدهای بسیار منفی خواهد داشت به همین دلیل بوده است که اقدام آمریکا مبنی بر خروج از برجام را محکوم می کنیم.

به گفته پسکوف، تحریم های واشنگتن در قبال تهران که برخلاف تصمیم شورای امنیت سازمان ملل است نباید مانع همکاری های دوجانبه و چندجانبه اقتصادی و بازرگانی دیگر کشورهای بزرگ جهان با ایران شود.

وی تاکید کرد: روسیه روابط بلندمدت و نزدیکی با ایران دارد و این کشور هم نقش بسیار مهمی را در امور منطقه ای و در روند حل و فصل مسائل سوریه ایفاء می کند.

پسکوف تصریح کرد: نادیده گرفتن نقش ایران کاملا غیرمنطقی و نادرست است.

روسیه در خصوص برنامه موشکی ایران نیز موضعی عادلانه دارد و آن را حق ایران برای دفاع از خود می داند و اتهامات آمریکا را همواره رد کرده است.

'واسیلی نینزیا' نماینده دائمی روسیه در سازمان ملل به موضع روسیه در خصوص برنامه موشکی ایران گفته است: ما مخالف تحقیقات دبیرخانه سازمان ملل درباره برنامه موشک های بالستیک ایران بدون مجوز شورای امنیت سازمان ملل هستیم.

وی ادامه داد: بازرسی های بدون مجوز یا اقدامات نظارتی دبیرخانه سازمان ملل با هر انگیزه ای که صورت گیرد، باید برای همیشه متوقف شود.

نماینده دائمی روسیه در سازمان ملل خاطرنشان کرد: در گزارش (سازمان ملل درباره برنامه موشکی ایران) نباید از اطلاعات منابع آزاد استفاده شود یا اینکه در آن به اطلاعات

غیرمؤثق و آزمایش نشده ارائه شده از سوی برخی کشورها استناد کرد بویژه اینکه چنین اطلاعاتی در اختیار اعضای شورای امنیت قرار نمی گیرد.

نینزیا در ادامه سطح آمادگی کارشناسان، اختیارات آنها، موقعیت سفرهای آنها و نیز صلاحیت برای هر گونه نتیجه گیری را زیر سوال برد و گفت: روسیه آمادگی دارد به حل و فصل

وضعیت پیرامون ایران و روابط آن با اسرائیل و کشورهای عربی کمک کند. وی افزود: ما از تنظیم دستورکار مثبت و وحدت بخش در شورای امنیت و سایر سازمان های بین المللی با در نظر گرفتن منافع قانونی تمامی کشورها در منطقه خاورمیانه از جمله ایران حمایت می کنیم. نماینده دائمی روسیه در سازمان ملل با بیان اینکه اقدامات شورای امنیت باید در جهت تحکیم فضای اعتماد میان کشورها باشد، افزود: باید قدم های لازم در این ارتباط و میان کشورهای عربی، اسرائیل و ایران برداشته شود و روسیه آمده است در تماس با شرکای منطقه ای خود به این روند کمک کند.

**** آمریکا شروانه به دنبال متهم کردن ایران در حوزه موشکی است**
سرگئی ریابکوف معاون وزیر امور خارجه روسیه به تازگی به خبرنگار ایرنا در مسکو درباره توسعه برنامه موشکی ایران گفت: تهران تلاش می کند با استفاده از امکانات داخلی، توانمندی های نظامی خود را گسترش دهد. وی افزود: تاکید می کنم که تلاش برای منتسب کردن و ارتباط دادن برنامه موشکی ایران به ساخت سلاح هسته ای غیرمنصفانه است چرا که ایران بیش از همه کشورها از سوی آژانس بین المللی انرژی اتمی بازرسی می شود و هر گونه ادعا مبنی بر اینکه ایران بمب اتمی می سازد بی پایه و اساس است. ریابکوف ادامه داد: ما شاهد هستیم که در آمریکا تلاش می کنند برنامه موشکی ایران را به قطعنامه 2231 شورای امنیت ارتباط دهند، هرکس متخصص باشد می داند که موشک هایی که برای حمل کلاهک های هسته ای ساخته می شود خصوصیات ویژه دارند و زیرساخت های پرتاب موشک های هسته ای و غیر هسته ای متفاوت است. مذاکره کننده ارشد هسته ای روسیه با انتقاد از رویکردهای آمریکا، آن را تلاش شروانه برای متهم کردن ایران خواند و افزود: رسانه های غربی هیچ تمایلی به اطلاع رسانی درست در این زمینه ندارند و تنها اظهارنظرها و مواضع کشورهای غربی را منعکس می کنند.

**** گسترش همکاری ها با امضای بیش از 50 سند**
الکساندر نوواک' وزیر انرژی روسیه نیز چندی پیش اعلام کرد که همکاری ها بین ایران و فدراسیون روسیه مطابق برنامه توسعه می یابد و در سال های اخیر 50 سند همکاری بین دو کشور به امضا رسیده است. وی که رئیس طرف روسی کمیسیون همکاری ایران و روسیه است، از عزم دو کشور برای تعمیق و گسترش روابط در تمامی زمینه ها خبر داد و گفت که بین دو کشور توسعه برنامه ریزی شده روابط در جریان است. وزیر انرژی روسیه افزود: در چارچوب کمیسیون بین دولتی 10 کارگروه، از جمله، در حوزه های حمل و نقل، مالی و سرمایه گذاری، انرژی و حوزه های دیگر، فعالیت می کند. وی افزود: وجود این کارگروه ها، امکان بررسی و حل و فصل تخصصی مسائل روز بین دو کشور را فراهم می کند. در سال های اخیر چارچوب حقوقی مستحکم و زمینه مناسب همکاری فراهم شده و بیش از 50 سند مشترک بین دو کشور به امضا رسیده است. نوواک به پیشرفت چشمگیر همکاری های دوجانبه ایران و روسیه در حوزه کشاورزی و ماشین آلات هم اشاره کرد و گفت: حجم مبادلات تجاری در حوزه کشاورزی رشد بسیار مناسب داشته و در سطح بسیار بالایی قرار دارد و در 9 ماهه نخست سال 2018 میلادی در مقایسه با زمان مشابه در سال گذشته افزایش 51 درصد داشته و به رقم 844 میلیون دلار رسیده است.

**** مسکو به دنبال رشد 30 درصدی مبادلات تجاری با ایران است**
'یوگنی موسکویچف' رئیس کمیسیون حمل و نقل و ساخت و ساز دومی روسیه نیز به ایرنا گفته است که این کشور در انتظار رشد بیش از 30 درصد مبادلات تجاری خود با ایران در سه سال آینده است. وی با بیان اینکه برای تقویت همکاری ها در نخستین گام احداث خطوط آهن را در دستورکار قرار داده ایم، افزود: با جمهوری آذربایجان توافق کرده ایم تا از طریق این کشور ترانزیت آزاد محموله به ایران صورت گیرد و به همین دلیل حجم محموله ها که امروز به ایران منتقل می شود و از این کشور به روسیه حمل می شود در سال های 2019 تا 2021 میلادی، 30 درصد رشد خواهد کرد.

**** روسیه مصمم به گسترش روابط با ایران است**
'ماریا زاخارووا' سخنگوی وزارت امورخارجه روسیه نیز چندی پیش در گفت و گو با خبرنگار ایرنا در مسکو با بیان اینکه توسعه روابط تهران و مسکو به نفع ملت دو کشور است، اعلام کرد که کشورش مصمم به گسترش همکاری ها با ایران است. وی که در واکنش به رویکرد روسیه درباره تحریم های یکجانبه آمریکا علیه ایران این مطلب را بیان می کرد، افزود: همکاری ما با ایران ارزشمند است ضمن اینکه روسیه مستقل از کشورهای دیگر بارها مواضع خود را در خصوص تحریم های یکجانبه علیه دیگر کشورها اعلام کرده و چنین اقداماتی را رد کرده است. به گفته سخنگوی دستگاه دیپلماسی روسیه، مسکو تنها تصمیمات شورای امنیت سازمان ملل متحد را مرجع قرار می دهد و در هر مورد دیگری با توجه به همکاری ها و مشارکت سودمند متقابل عمل می کند و سمت گیری خود را نشان می دهد. زاخارووا اظهار داشت: کشورهایی که تحریم های یکجانبه اعمال می کنند اکثرا از حقوق بشر، توسعه اقتصادی و دموکراسی سخن می گویند حال آنکه در عمل از ایده آل هایی که مطرح شده، دوری می کنند.

وی تحریم یکجانبه ایران را نقض آشکار قوانین، معیارها و روابط بین المللی دانست و گفت: مواضع روسیه در این رابطه را همه می دانند و این مساله تنها به تحریم ها علیه ایران مربوط نمی شود بلکه روسیه موضع یکسانی در خصوص تحریم های یکجانبه علیه دیگر کشورها دارد و نه تنها از آن پیروی نمی کند بلکه آن را غیرقانونی می داند. سخنگوی وزارت امورخارجه روسیه با بیان اینکه تحریم های آمریکا معقولانه نیست چرا که جهان را بی ثبات می کند، توضیح داد: وظیفه قدرت های پیشرو و رهبران جهان در عرصه های مالی و اقتصادی تلاش برای تثبیت اوضاع است نه اینکه با تصمیمات خود هرج و مرج ایجاد کنند. وی افزود: اقدامات آمریکا علیه ایران، توافقی بین المللی را هدف گرفته است و تلاش دارد آن را که الگویی برای حل مسائل پیچیده بین المللی شده است، زیر سوال ببرد. زاخارووا ادامه داد: آمریکا با خروج از برجام در واقع بر روی تلاش های چندین ساله همه اعضای توافق هسته ای با ایران شامل اتحادیه اروپا، بروکسل، مسکو و پکن خط کشید و تنها می توان از این اقدام ارزیابی منفی داشت.

**** ایران و روسیه از تحریم ها فرصت می سازند**
رضا اردکانیان وزیر نیرو که هم اکنون رئیس طرف ایرانی کمیسیون همکاری های ایران و روسیه است در سفری که به مسکو داشت درباره همکاری های ایران و روسیه به ایرنا گفت: قطعاً با اتکا به ظرفیت های بسیار خوب انسانی، منابع طبیعی و با توجه به عزم رهبران دو کشور بر توسعه همکاری ها، می توان از تحریم ها به عنوان فرصت حداکثر بهره برداری را کرد. وی اعلام کرد: پانزدهمین نشست کمیسیون مشترک ایران و روسیه در تهران و بین 25 بهمن ماه تا 10 اسفند (نیمه دوم فوریه) برگزار خواهد شد و با طرف روس به توافق رسیدیم که پانزدهمین نشست کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی و بازرگانی ایران و روسیه و دومین کنفرانس ایران و قفقاز شمالی چشم اندازهای همکاری را بزودی در

ایران برگزار کنیم.

وی خاطرنشان کرد: این دو اجلاس فرصت مناسبی برای نهایی کردن بعضی از توافقاتی که در حال انجام از جمله توسعه گردشگری و لغو روادید و همچنین قراردادهای مربوط به احداث نیروگاه حرارتی در ایران و احتمال مشارکت گروه «مینا» در ساخت نیروگاه های سیکل ترکیبی در منطقه قفقاز شمالی است. وی افزود: موضوع کشت فراسرزمینی، همکاری های کشاورزی و واردات برخی کالاها و محصولات غذایی از روسیه نیز در این سفر مورد بررسی قرار گرفت. رئیس ایرانی کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی و بازرگانی ایران و روسیه به توسعه همکاری های دو کشور در عرصه حمل و نقل ریلی و پروازهای مستقیم به عنوان موضوعات دیگر پانزدهمین نشست کمیسیون و کنفرانس همکاری ایران و قفقاز شمالی اشاره کرد و افزود: به موقع در این مورد اطلاع رسانی خواهد شد.

****همکاری بانکی ایران و روسیه گسترش می یابد**

'عبدالناصر همتی' رئیس کل بانک مرکزی ایران هم که به تازگی به مسکو سفر کرده بود پس از دیدار با همتای روس خود به ایرنا گفت: ایران و روسیه تاکید جدی بر مبادله براساس پول ملی دارند و باید به تدریج دلار و بقیه ارزها را از روابط تجاری خود حذف کنند. وی اظهار داشت: در حال حاضر 25 درصد از مبادلات میان دو کشور بر مبنای پول ملی صورت می گیرد که رقم کمی است و ما به دنبال آن هستیم این رقم را بالا ببریم و به تدریج دلار و بقیه ارزها را از روابط تجاری خود حذف کنیم.

وی ادامه داد: ایران و روسیه در تهران توافق کردند که حجم تجارت خود را افزایش دهند و برای تحقق این امر نیاز به پشتیبانی سیستم بانکی دو کشور است که با توجه به اظهارات رئیس بانک مرکزی روسیه، هیچ مانعی برای گسترش و توسعه روابط بانکی میان تهران و مسکو وجود ندارد. مهدی سنایی سفیر جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون روسیه نیز در خصوص سطح روابط سیاسی ایران و روسیه به ایرنا گفته است که امروز تمامی اسناد ضروری برای توسعه همکاری ها در عرصه های مختلف میان مقامات عالی دو کشور به امضا رسیده است و از نظر سیاسی هیچ مانعی بر سر راه گسترش همکاری های دولت وجود ندارد. با این وجود، روند چند سال اخیر به آن معنا نیست که تهران و روسیه به اوج روابط دوستانه خود رسیده اند، بلکه باید روابط را بیش از پیش در تمام ابعاد گسترش داد و به این روند در شرایطی که دو کشور با تحریم های متعدد آمریکا مواجه هستند، سرعت بیشتری هم بخشید اما سطح کنونی روابط، قابل مقایسه با گذشته نیست و رشد قابل توجهی داشته است.

گزارش از: رحمت الله خدادادی